

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opus pulcherrimu[m] de tribus vsitatis christianoru[m]
actibus: oratione videlicet: ieiunio [et] elemosyna**

Guntherus <Parisiensis>

Basilee, 1507

VD16 G 4140

Inhaltsverzeichnis

urn:nbn:de:hbz:466:1-30791

Proemium.

Mater tamē
multa sanctorum patrum volumina quibus ecclesia dei illustrata atque ornata est: nouum aliquid cudere quod legatur: nil fere aliud est: quam solis radios accensa iurare facula: vel arenis litoreis pugillum pulueris adijcere: vel in maris plenitudine paulculas aque guttas effundere. Placuit tamen nobis ut est natura moralium: quae nouis maxime delectatur: de tribus his rebus oratione. scilicet ieiunio et elemosyna: an aliquid dignum calamo conficere possemus experiri. Cuius rei propositum eo pensatum in actum transferre curauimus: quod sepius in scripturis de virtute et laude rerum ipsarum etiam admoniti specialis autem tractatus earum vel nusquam est: vel nobis nunquam legendus occurrit. fecimus ergo sicuti mente conceptum erat: et eo maiori cura res istas tractauimus: quod scimus eas et deo placitas et utiles homini: ac nostrae professioni maxime conuenire. Amplius autem atque diffusius circa orationem libuit ingenio desudare: quam illa nobis cum deo communis est: reliqua uero alterius nobiscum ipsis alterum cum primo gerendum est. Completi igitur opusculum et ut a nobis fieri potuit ad finem usque productum: in libros tredecim di-

stinximus: quatenus eorum continentia quanto angustior: tanto sit intellectione lectu facilior. Singulorum etiam librorum capitula placuit praenotare: quibus inspectis quod in illis potissimum tractetur facile lector aduertet. Primo igitur loco ponitur prologus totius operis: in quo iuxta praecipuum tullii/capitulum lectoris beniuolentia: praeparatur docilitas: et excitatur attentio: praesertim materia: demonstrando utilitate: auctoritatem commendando.

Capitula primi libri.

In primo libro incipit agere de oratione: quam diuidit in quattuor species: id est in grammaticam orationem: dialecticam/rhetoricam/atque catholicam. Quibus breuiter tactis/alias relinquens/catholicam assumit/docens quae circa illam querenda sint: haec scilicet: quid ipsa sit/quid in se contineat/in quibus obtineat/quod ad ipsam pertineat/quod oranti conueniat/quod oratio pueniat. Postmodum diffinit orationem/et eius diffinitionem diligenter exponit. Deinde ostendit diuersos modos orandi siue ad orandi. Ostendit etiam diuersas diuisiones quorundam rerum quae pertinent ad diffinitiones et quaedam alia.

Capitula libri secundi.

In secundo libro docet quod contineat oratio: uidelicet ista sex. scilicet quae petat: quod petat: a quo petat: cui petat: quare petat: et quomodo petat:

Postmodū agit de p̄mo cōten-
to orōnis. i. q̄s petat: ⁊ hac oc-
casione ponit diuersa genera ho-
minū fidelū ⁊ infidelū: ⁊ inter
īp̄os infideles diuersas sectas
ostendit. Docet etiam que sint
opera viua vel mortua ⁊ quali-
ter subdiuidantur: ⁊ alia mul-
ta vtilia legenti.

Capitula libri tertii.

In tertio libro agit de sc̄do
cōtento. i. q̄d petat: bonū: ma-
lum: an mediū: ⁊ ostēdit diuer-
sas species boni. i. bonū p̄p̄ ara-
torū: in spiratorū: meritorū:
meritū: remuneratorū: q̄d est
vita eterna: ⁊ q̄dam alia.

Capitula libri quarti.

In quarto agit de meritorio
bono / id ē de virtute. De meri-
to / id est de motu siue actu vir-
tutis interiori siue exteriori.

Capitula libri quinti.

In quinto de bono remune-
ratorio. i. vita eterna: q̄ nō ali-
ud q̄ deus est: cur vita eterna
dicatur: et q̄d nullo noīe deus
p̄p̄ie p̄t appellari / cum nec sit
substātia nec accidens: et q̄ p̄-
uatiua noīa veritas dicunt de
deo q̄s positiua: et q̄ deus ve-
rius dicit̄ etern⁹ q̄s sempiter-
nus / vel p̄petuus: v̄l perēnis /
et huiusmodi.

Capitula libri sexti.

In sexto agitur de diuersis
specieb⁹ mali. i. p̄iudicatorio
obduratorio: p̄iuatorio: meri-

torio: merito mort⁹ punitorio
id est morte eterna: de opposi-
tione maloz ad bona. De me-
dijs in aīa: in corpe extrinsec⁹:
et ea diuidit in leta et tristia.
De tertio contento. i. a q̄ q̄s pe-
tat. De quarto id / ē cui petat.
De quinto: quare petat. De se-
xto: qualiter patat.

Capitula libri septimi.

In septimo agitur de illo ca-
pitulo / videlicet i q̄b⁹ obrineat:
id ē exaudiat̄ oratio: vbi fit col-
latio q̄dam oīm sex cōtentozū:
id est q̄s petat: q̄d petat: a q̄ pe-
tat: cui petat: quare petat: ⁊ q̄-
liter petat: ⁊ ex his elicīt oratio-
nis effectus: et q̄ sp̄ialia bo-
na vtpote remissio peccatorū:
virtutes et eaz opa tam elect⁹
q̄ reprobis concedunt / sed fru-
ctu dissimili. De medijs etiā re-
bus vel corpis vel aīe vel his
que sūt extra vtriusq̄ naturā:
cur illarum leta vel tristia tam
his q̄ illis contingere solent:
Agit etiā in eodem de illo qui
pro alio orat / videlicet q̄s / cui /
q̄b⁹ accedentibus vita eterna
valeat impetrare. De q̄ttuor re-
liquis etiā sp̄ialib⁹ bonis ⁊ de
medijs rebus q̄ ea orante alio:
alius valet obrinere.

Capitula libri octavi.

In octauo enumerant̄ ea q̄
p̄tinēt ad orationē: videlicet tē-
pus: locus: modus: et forma.
In q̄ etiā tractant̄ tria precedē-
tia videlicet tempus: locus et

modus: interpositis quibusdam
satis necessarijs: de diuersita-
te dierum/ nocturnum/ et horarum.

Capitula libri noni:

In nono agit de forma ora-
tionis: et enumerantur quattuor
forme: videlicet/ dñica/ dome-
stica/ monastica/ ecclesiastica:
et hac occasione agit ibidem de
oratione dñica/ cuius quattuor
prime petitiones ibidem tractan-
tur eodem ordine quia dño posi-
te sunt: et quattuor dona spiri-
tus sancti: et quattuor virtutes
et totidem beatitudines eisdem
petitionibus applicantur.

Capitula libri decimi:

In decimo tractatur tres re-
liquae petitiones et totidem dona
spiritus sancti eis coaptantur et totidem
virtutes et totidem beatitudines
ad ipsam pertinentes.

Capitula libri undeci- cimi.

In undecimo tractantur predictae
petitiones ordine conuerso. i. inci-
piendo ab ultima et pueniendo
ad primam: et etiam secundum hunc or-
dinem predicta dona spiritus sancti

et predictae virtutes: et predictae
beatitudines eis nihilominus
coaptantur.

Capitula libri duode- cimi.

In duodecimo agit de iei-
iunio quod sit/ quot eius species/ quod
conueniat ieiunari/ et quod sit ieiun-
norum utilitas vel effectus.

Capitula libri ter- tiedecimi.

In tertiedecimo agit de ele-
mosyna quid ipsa sit: quot eius
species: quid conueniat elemosy-
nam facienti: quid ex ipsa pro-
ueniat.

Annotatio librorum explicit.

Incipit prologus
in opusculum religiosum
si patris domini Guntheri
de oratione ieiunio
et elemosyna.